

LIBERATION

#2011:1

FOLKPARTIET 2.0

Nya Folkpartiet?

Ett nytt år, en ny mandatperiod och en ny redaktion för Liberal Ungdom. Vågar man också hoppas på Nya Folkpartiet?

Det är många som är besvikna på vårt moderparti, för att man alltför ofta låtit liberalismen och människors frihet stå tillbaka av makt- och realpolitiska skäl. I 2011 års första nummer av LU har vi granskat Folkpartiet. Vad har man gjort bra och mindre bra den gångna mandatperioden? Med detta som utgångspunkt har vi funderat och resonerat kring vad som borde vara framtidens frågor för FP.

Vårt arbete är långt ifrån heltäckande, men vår förhoppning är att det här numret ska inspirera och väcka tankar, både bland LUF:are och folktoparter. Det är våra idéer som är framtiden, och vi ska driva på för att förverkliga dem.

För att få nya perspektiv har vi också låtit några utomstående skribenter skriva brett och djupt på temat. Alex Voronov, politisk redaktör för Eskilstuna-Kuriren skriver om gamla folktopartistiska profilfrågor som vi bör återerövra. Johanna Nylander, frilansskribent och författare, kritiserar den paternalistiska ådran inom FP. Patrick Krassén undrar om partiarbete verkligen är det bästa sättet att påverka.

I det här numret besöker vi även Nordiska Museets utställning om Hemmens forskningsinstitut, vi samtalat med Johan Hakelius, och Filip Wästberg skriver om vad som händer i Egypten efter Mubarak.

Om det finns en riktigt bra anledning att inte titta på Oscarsgalan skulle det vara de undermåliga och evighetslånga tacktalen. Det finns dock en person som faktiskt förtjänar ett stort tack: Linda Nordlund, före detta redaktör för tidningen du håller i handen. Hon har gjort ett enormt jobb med att väcka Liberal Ungdom till liv, efter en djup vinterdvala. För mig är det båda glädjande och hedrande att ta över som redaktör efter henne.

Nya LU är nu inne på sin tredje årgång. För att bli ännu bättre behöver vi din hjälp. Vad tycker du om tidningen? Vad förtjänar ris respektive ros? Vill du skriva eller fota? Hör av dig till oss!

Jakob Nyström,
redaktör

Känns det som om någon tittar på dig?

FOLKET:

Emmanuela Brandin, 19 år
Studerande

- Inte ute, men på internet känns det som om jag blir bevakad.

Kalle Mohlin, 17 år
Studerande

- I vissa områden som torg och andra kameraövervakade platser..

Ellekari Bergenrud, 16 år
Studerande

- Nej, inte särskilt. Det jag delar öppet på bland annat internet bryr jag mig inte om om någon ser.

ADAM:

FRIHETEN ÄR GLOBAL!

Förneka inte andra rättigheterna du själv tar för givna. Det kostar dig inget och framförallt så minskar det inte dina rättigheter. Där har vi en enkel liberal hörnsten i synen på världen. Den demokrativåg som nu under början av året svept över Nordafrika är en demokratisk revolution som vi kommer minnas långt senare. Vad den mer än något annat visar är att parlamentarisk demokrati och frihet från tyranni – enkla liberala idéer – är allmänmänskliga. De är inga europeiska påfund. Friheten är global och det är även vår kamp.

Men vi ska också fokusera på de lokala målen som LUF kan och bör uppnå. Framför oss har vi en viktig handlingsprogramskongress, och ännu viktigare, ett FP-landsmöte. Det är politiken vi producerar nu som vi sedan förändrar Sverige med. Det vi gör nu politiskt är även det FP i framtiden går till val på. Ett antal år i regeringsställning kan göra vem som helst tom på idéer. LUF:s uppdrag är enkelt: visa på att Folkpartiet är en relevant liberal kraft. Ingen annan kommer göra det än LUF.

Dags att börja jobba!

Adam Cwejman,
Förbundsordförande

Innehåll

4 Noterat

5 Krönika: Manliga p-pillar?

6 Tema: Folkpartiet 2.0

Bokslut Folkpartiet

Emma Söderberg Majanen granskar FP:s insatser den gångna mandatperioden.

Åter till traditionerna

Alex Voronov skriver om klassiska frågor att återerövra.

Med sikte på framtiden

Fri rörlighet, personlig integritet och en fri ekonomi.

Vad tycker Nina och Adam?

LU möter partisekreteraren och LUF-ordföranden.

Folk(häls)opartiet

Johanna Nylander om folkhälsopolitik och paternalism.

Vad har man att vinna på ideologi?

Patrick Krassén frågar sig om partipolitik är bästa vägen till påverkan.

16 Porträttet: Johan Hakelius

Bawar Ismail har träffat en känd författare och skribent.

19 Utblick Egypten

Vad händer efter revolutionen?

20 Listan

De åtta största mysterierna i svensk politik.

21 Kultur

Joakim Rönnbäck besöker Nordiska Muséets utställning om Hemmens Forskningsinstitut. Vi recenserar Tystnadens historia och Ut ur skuggan.

23 Krönika

Timbro's Håkan Tribell om det svenska biståndet.

Redaktionen

Mejla oss på: liberal.ungdom@liberal.se

Redaktör:	Art Director:	Skribent:	Skribent:	Skribent: Emma	Skribent:	Fotograf:	Fotograf:
Jakob Nyström	Ebba Tornérhielm	Thea Andersson	Joakim Rönnbäck	Söderberg Majanen	Bawar Ismail	Oscar Schau	Malinka Persson

Ansvarig utgivare Christoffer Fagerberg **Grafisk form** August Ekman Öhrn **Layout och redigering** Ebba Tornérhielm och Jakob Nyström

Skribenter i detta nummer Alex Voronov, Johanna nylander, Patrick Krassén, Filip Wästberg, Håkan Tribell **Tryck** Danagårds Grafiska, 2011

Omslag Oscar Schau

NOTERAT

Inte utan min prilla

FOTO: HÅKAN MOBERG

Socialminister Göran Hägglund pläderade nyligen för att EU bör avskaffa förbudet mot svenskt snus, helt i linje med riksdagens mening. Att diverse hälsoextremistiska lobbyorganisationer blev upprörda torde inte förvåna någon. Inte heller förvånande, men desto mer beklämmande, är att Folkpartiets förment "liberala" landstingsråd, Birgitta Rydberg, stämde in i den tröttsamma klagokören. Sällan har det paternalistiska förmynderiet haft ett så tydligt ansikte.

JN

Motionera till kongressen

I år är det återigen dags för handlingsprogramskongress. Den 28-31 juni kommer debattsugna unga liberaler att inta talarstolarna för spännande debatter i de mest skilda ämnen. Under fyra dagar kommer vi att bestämma vad LUF ska tycka de närmaste två åren. Dessutom ska en ny förbundsstyrelse väljas under.

Har du någon fråga du brinner för? Är det något som du tycker saknas i dagens handlingsprogram? Gör din åsikt hörd! Motioner på handlingsprogrammet och stadgarna ska skickas in senast 7 april. De skickas till christoffer.fagerberg@luf.se.

Det här är helt klart årets höjdpunkt. Se nu till att motionera ordentligt!

Enkelriktad yttrandefrihet

Högerextremister brukar inte vara sena att uttrycka sitt ogillande över varenda muslim som inte tycker att Muhammedkarikatyrrer är trevliga. Rita en egen Muhammedkarikatyr-tävlingar uppkommer med jämna mellanrum, och att någon över huvudtaget skulle kunna känna sig kränkt finns det ingen som helst förståelse för. När så den holländske högerextremisten Geert Wilders berättade att han tycker att alla som är det holländska samhället till last ska samlas i containerläger, framställdes han på en radiostations hemsida på ett av nationalsocialismen inspirerat vis. Varpå hans parti Frihetspartiet i sin tur krävde ett omedelbart borttagande av teckningen från hemsidan. Den yttrandefrihet som samma läger ifråga om vissa karikatyrrer brinner så innerligt för växlar uppenbarligen i styrka.

En rödgrön poster-boy

År 2011 har börjat som ett återlanseringarnas och imagebytenas år. I jakten på ny partiledare, vallokomotiv och landsfader dammar S-märkta debattörer av valvinnande trotjänare. Alla aningen ompaketerade som företagsvänliga eller barnaälskande. Ett ungt fotbollslandslag spanar längtansfullt efter en nylanserad och centralt spelande Fredrik Ljungberg. I en märklig korsbefruktnings försöker Dressmann bli rock och Rolling Stones mode. Det största imagebytet står dock Miljöpartiets Gustav Fridolin för. Hela den mörkgröna väljarkårens poster boy och kaxige vänsteralternativ 2006, ska nu bli mittenväljarkande liberalt språkrör.

Om Persson-erans toppnamn kan vinna nya val, Ljungberg gå från kaxig ytter till lagets extrapappa, Dressmann bli rock och Stones bli mode återstår att se. Att globaliseringsmotstånd, antisemitism och samarbete med stenkastarvänstern ska glömmas bort efter några Karl Staaff-citat vore dock både orimligt och olyckligt år 2011.

JR

FOTO: FREDRIK HJERLING

40 000 000 000 000

Räkna med SD

Sverigedemokraterna har inga genier i riksdagen kan vi konstatera efter den senaste tidens händelser. Sju nollor fel och lite antidepressiva blandat med alkohol är de senaste i raden av felberäkningar. Frågan är när deras väljare ska räkna ut att deras matematik inte riktigt stämmer. Ett barn per kvinna och två pensionärer per arbetaraxel torde intala Sverigedemokraterna att förutsättningarna för icke-mångkultur inte riktigt existerar. Men ser man inte längre än näsan räcker kan det bli problematiskt att också se 40 år framåt.

TA

Han är helt uppenbart den enda som verkligen kan möta valberedningens centrala krav på att partiordföranden ska kunna "ena partiet". (Han möter också de andra kraven om regeringserfarenhet och internationellt engagemang.) Att han är död sen ett kvartssekel är visserligen ett litet bekymmer, men kan bevisligen övervinnas. Nordkorea har exempelvis Kim Il-Sung, död sen 1994, som statschef. Landet styrs av ett råd med uppdraget att uttolka ledarens vilja, alltså ungefär som den socialdemokratiska interndebatten sett ut sedan Palme gick bort.»

Bloggen The Viktor Report ger en ny innebörd åt begreppet »det var bättre förr« och föreslår Olof Palme och därmed en nekrokrati som lösning på S partiledardilemma.

ET

KRÖNIKAN: P-piller för män?

I **P1:s Vetandets värld** diskuterades den 1 februari den stagnerade utvecklingen av manliga p-piller i Sverige. Det berättades att man var på god väg ett tag, men att utvecklingen stannade upp för ett antal år sedan. De preparat som dittills tagits fram godkändes inte av Läkemedelsverket och läkemedelsföretagen drog sig därefter ur för att efterfrågan spåddes vara för liten och för att det inte fanns ekonomiskt stöd.

Alla som varit på en tjejmiddag vet hur biverkningar från samma p-piller varierar. En del mår kasst vilket preparat de än testar, medan andra inte känner av något alls. Lever man i en heterosexuell relation spelar det tyvärr mindre roll. Är du tjej är du ensam med ansvaret över ett problem du egentligen delar med din kille.

Om ungdomsmottagningen i Sverige ska vara kvar i offentlig regi vore det lämpligt att den sänder ut signaler förenliga med jämställdhetspolitiken i landet.«

Det märks inte minst efter ett besök på ungdomsmottagningen där preventivverksamheten är riktad uteslutande mot unga kvinnor, eftersom det idag bara finns kvinnliga preventivmedel på marknaden. Då ungdomsmottagningen är offentligt finansierad rimmar det illa med statens vilja att ge alla samma rättigheter och skyldigheter.

Om ungdomsmottagningen i Sverige ska vara kvar i offentlig regi vore det lämpligt att den sänder ut signaler förenliga med jämställdhetspolitiken i landet. Denna fråga skulle således behöva en upprykning hos socialdepartementet. Det borde ligga i den svenska statens intresse att det forskas i ämnet, så att dess ungdomsmottagningar har något att erbjuda par i vilka kvinnan på grund av otrevliga biverkningar inte mår bra av att ta ansvar för (den för paret gemensamma) reproduktionen.

I nuläget är det regeringen som kan sätta press på läkemedelsföretagen och bör, ifall staten även i fortsättningen ska subventionera preventivmedel, så göra för att jämställdhetspolitiken ska kunna genomföra även ungdomsmottagningens arbete.

Elsa Kugelberg

Redaktionsmedlem, Radikalt Forum

Folkpartiet 2.0

Bokslut Folkpartiet

När vi nu gått in i en ny mandatperiod sammanfattar Liberal Ungdom den förra. Folkpartiet och Alliansen har åstadkommit många bra saker, men allt är inte solsken. En hel del måste göras om och göras rätt.

Det finns ingen annan väg än framåt, sägs det. Men för att veta vart Folkpartiet är på väg, vart det bör vara på väg och vilka utmaningar partiet står inför måste man också titta bakåt, på vad som hänt under den gångna mandatperioden.

När man tittar på vilka frågor som Folkpartiet syns mest i under de senaste fyra åren, är det förstås skolpolitiken som tar det största utrymmet. Skolfrågan var också den enskilda sakfråga där Folkpartiet hade högst förtroende bland väljarna i valet 2010, och den fråga som överlägset flest väljare förknippade Folkpartiet med. Skolpolitiken tenderar emellertid att ofta ta upp det mesta utrymmet när Folkpartiets politik diskuteras. Intressant är därför att titta på vilken påverkan partiet haft inom andra områden.

En fråga som alltid varit central inom Folkpartiet

Att Folkpartiet inte ses som det självklara valet för den som kallar sig liberal, utan som ett parti vars ideologi tycks stavas krav och ordning och reda, är ett stort problem som partiet borde ta på betydligt större allvar än vad som görs idag.

är biståndspolitiken, och det är också ett område där det finns anledning att vara nöjd med vad partiet åstadkommit. Alliansregeringen var den första svenska regeringen att under en hel mandatperiod klara målet att en procent av BNI (bruttonationalinkomsten) ska gå till bistånd, och utan Folkpartiets biståndspolitik är det inte säkert att så blivit fallet.

Folkpartiet har även drivit att yttrandefrihetens betydelse ska betonas starkare i utrikes- och biståndspolitiken, och att demokrati och mänskliga rättigheter ska ha större betydelse för fördelningen av biståndsmedel. Det har nu också genomförts; i budgetpropositionen 2009 satsades särskilt på demokratisering

och yttrandefrihet, och regeringen har infört tre huvudprioriteringar i biståndet, varav demokrati och mänskliga rättigheter är den ena.

Ytterligare tre reformer med starkt liberal prägel är papperslösa barns och ungdomars rätt till skolgång i Sverige, öppnandet för arbetskraftsinvandring och införandet av en könsneutral äktenskapsbalk.

Trots att det finns en del att glädjas över, kan man emellertid konstatera att Folkpartiet idag står inför stora utmaningar. Väljarundersökningar visar att många kopplar samman Folkpartiet inte i första hand med liberalism, utan med populism. Saker som få upplever som särskilt centrala – burkor i skolan, skolok i betygen och föräldranärvaro i klassrummet – har tagit upp stort utrymme, och därmed samtidigt tagit uppmärksamhet från betydligt viktigare saker.

Att Folkpartiet inte ses som det självklara valet för den som kallar sig liberal, utan som ett parti vars ideologi tycks stavas krav och ordning och reda, är ett stort problem som partiet borde ta på betydligt större allvar än vad som görs idag. I vissa av de frågor där Folkpartiet på grund av sin liberala ideologi borde ligga i framkant, har partiet lämnat fullständig walkover till motståndarna. Det gäller inte minst inom integritetspolitiken, där bristen på liberala visioner är total.

De ovan nämnda exemplen på liberal politik som Folkpartiet drivit under förra mandatperioden, visar att partiet har potential att gå från kravliberalism till en liberalism utan den sortens prefix. Att många i Sverige faktiskt kallar sig liberala, är ytterligare ett tecken på partiets potential att bli en drivande liberal kraft i svensk politik. Men bland de som kallar sig liberaler är det alltså många som inte ser Folkpartiet Liberalerna ens som ett alternativ – och däri ligger en för framtiden mycket stor utmaning.

Emma Söderberg Majanen

Åter till traditionerna

Folkpartiet har tappat flera viktiga profilfrågor. Alex Voronov skriver om två som förtjänar särskilt fokus.

»**Man tänker mest** på yttrandefriheten och känner starkast för den när man erövrar den eller har förlorat den. När man har den uppfattas den som självklar och sysselsätter inte särskilt mycket vare sig tanke eller känsla.«

Så inleds Yttrandefrihetsutredningens betänkande från 1983, som senare gav oss vår yttrandefrihetsgrundlag. Ordförande var Hans Schöier, folkpartist och chefredaktör på Eskilstuna-Kuriren.

Den svenska tryckfrihetslagstiftningen med egen grundlag, förbud mot förhandsingripanden, ensamansvar, meddelarfrihet och källskydd, förtalsbrottets begränsning till individer, den särskilda rättegången i tryckfrihetsmål, som skadeståndsanspråk inte kan runda, samt offentlighetsprincip ger tillsammans världens starkaste skydd för det tryckta och eterburna ordet.

Men skyddet kan komma att försvagas. Yttrandefrihetskommittén har nyligen, i sin strävan att skapa en så kallad teknikoberoende tryckfrihetslagstiftning, föreslagit lagändringar som riskerar att nagga den svenska tryckfriheten ordentligt i kanten. Folkpartiets ledamöter i kommittén har avvisat förslagen, vilket är utmärkt. Men tystnaden från ledande folkpartister i riksdagsgrupp och regering är anmärkningsvärd.

Och det finns fler problem. Förbudet mot efterforskning av källor och mot repressalier gentemot anställda som pratar med journalister gäller inte entreprenörer som friskolor och vårdföretag. Ökad privatisering leder alltså till minskad öppenhet, även om arbetsrätten ger även privatanställda ett skydd i allvarliga fall. Facket ser problemen och kräver en utvidgning av grundlagens efterforsknings- och repressalieförbud.

Folkpartiet gör det inte, vilket är egendomligt inte minst med tanke på hur snabbt partiet har agerat i en närliggande men perifer fråga som vinstuttag i friskoleföretag.

Det är också dags att avskaffa det glidande

missaktningsbegreppet i hetsparagraferna, en bestämmelse som Folkpartiet för övrigt var emot när det infördes.

Ett parti som ser sig som bärare av ett idéarv där skyddet av det fria meningsutbytet och den kritiska öppenheten är centralt, borde ge yttrandefrihetsfrågorna en mer framskjuten plats i sin politik.

Folkpartiet har lika stort väljarstöd då som nu, runt sju procent, men bilden av ett parti som ger röst åt dem som inte hörs är utsuddad.«

»**Varför ska man rösta** på Folkpartiet om man inte är funktionshindrad, homosexuell eller invandrare?»

Så skojade journalister till det i början av 1990-talet. Bakom skämtet fanns en tydlig folkpartiprofil utmejslad med en rad ställningstaganden – rätt till personlig assistent, partnerskapslag, försvar av en generös invandringspolitik när främlingsfientligheten bredde ut sig. Liberalismen som en social reformrörelse var tydlig i partiets fokus och framtoning.

I dag skulle ingen vitsa på samma sätt. Folkpartiet har lika stort väljarstöd då som nu, runt sju procent, men bilden av ett parti som ger röst åt dem som inte hörs är utsuddad. Partiets strävan att öka friheten för de mest ofria är inte tillnärmelsevis lika stark som för 20 år sedan – bortsett från skolpolitiken som utjämnar sociala skillnader – och profilen i invandrings- och kulturmötesfrågor är, ska vi säga, delvis en annan (läs gärna Lennart Nordfors artikel i förra numret av Liberal Debatt).

Varför Folkpartiet har hamnat här och hur vägen tillbaka ser ut är något att fundera på för den nya generationen folkpartister.

Alex Voronov

Politisk redaktör, Eskilstuna-Kuriren

Med sikte på framtiden

Folkpartiets politik måste bli mer liberal och framtidsinriktad. Tre frågor är särskilt viktiga: den fria rörligheten, den personliga integriteten och den ekonomiska politiken.

Fri rörlighet på riktigt

Att människor ska få röra sig fritt och bosätta sig var de vill är en grundläggande liberal princip. Att så är fallet är dock något som väldigt sällan nämns i den svenska invandringsdebatten. När en förhållandevis generös invandring ska försvaras görs det istället ofta, även från liberalt håll, genom antingen ekonomiska och arbetsmarknadspolitiska argument, eller genom tal om solidaritet. Och däri ligger stora problem.

Att invandring är bra ur ett ekonomiskt perspektiv är förvisso sant. Sverige är beroende av invandring för att vi ska kunna finansiera välfärden samtidigt som befolkningen blir allt äldre. Men det är inte det främsta argumentet för varför vi ska ha en generös, eller fri, invandring.

Det kan nämligen komma en dag, även om den torde vara avlägsen, då Sverige inte längre är beroende av invandring för att klara välfärden och ekonomin, och då det inte finns något behov av arbetskraft från andra länder. Om vårt lands arbetsmarknadspolitiska behov då tillåts vara det främsta argumentet bakom hur stor invandring vi ska ha måste man den dagen, för att vara konsekvent, argumentera för en minskad invandring.

Det andra argumentet som används för att försvara en stor invandring, brukar handla om solidaritet. Vi ska ta emot människor som har det svårt för att vi är snälla och solidariska, sägs det. Och solidaritet är bra – men det har inget med invandring att göra. Därför att när man anser sig ha varit snäll mot någon, förväntas denna person vara tacksam. Men en person som tvingas fly till Sverige, och sedan bosätter sig här, ska inte vara tacksam. Hon kan givetvis vara det, men någon skyldighet att vara det har hon inte. Ett samhälle där somliga invånare förväntas stå i tacksamhetsskuld till

andra, kan aldrig vara ett jämlikt samhälle.

Genom att argumentera för fri invandring genom att hänvisa till antingen ekonomi eller solidaritet, är man således ute på hal is. Ekonomin kan mycket väl användas för att exemplifiera varför invandring är bra – men det ska inte vara det bärande argumentet bakom den.

Varför fri rörlighet är bra från ett liberalt perspektiv, har istället att göra med mänskliga rättigheter. Det är en mänsklig rättighet att röra sig fritt och få bosätta sig var man vill, och därför ska vi ha fri invandring. Vi kan inte säga nej till personer som vill komma till Sverige genom att hänvisa till att det arbetsmarknadspolitiska läget är lite ansträngt.

I valet mellan att skicka tillbaka en människa till ett land där ofrihet och tortyr väntar eller att inte göra det måste valet alltid bli det senare, även om det inte skulle vara optimalt för svensk arbetsmarknad. Ekonomiska argument kan aldrig bli en förevändning för att inte

FOTO: OSCAR SCHAU

respektera mänskliga rättigheter, och de får aldrig bli en ursäkt för att blunda för vad som händer med de människor vi nekar rätten att bosätta sig här.

En invändning som brukar göras mot att bedriva en invandringspolitik grundad i rättighetsargument, är att sådana argument är alltför abstrakta för gemene väljare att ta till sig. Då är det bättre att prata om arbetsmarknad och andra handfasta saker.

Men att försvara olika företeelser med rättighetsargument görs inom andra områden – yttrandefrihet, likhet inför lagen – och därför bör det även kunna göras när det gäller den fria rörligheten. Om inte annat är det nödvändigt – om invandringspolitiken grundas endast på arbetsmarknad och solidaritetstankar, är risken för att vi en dag inte längre kommer att ha en ens i närheten av generös invandringspolitik mycket stor.

Emma Söderberg Majanen

Integritet för dig och mig

Under SVT:s valbevakning i höstas gjorde komikern Henrik Dorsin ett inslag inför varje partiledarutfrågning. Han stod vid riksdagen i Stockholm och sjöng, i äkta gatumusikantstil, egenkomponerade sånger tillägnade partiledarna. I inledningen till Folkpartiets och Jan Björklunds visa ställer sig Dorsin frågan: "Vem skapade uttrycket frihet under observation?"

Det sätter fingret på vad som karakteriserat Folkpartiets ställning i integritetsfrågor under den senaste mandatperioden. Istället för att i alla lägen försvara vår personliga sfär har partiet stött lagförslag som snarare utgör grova integritetsintrång.

Internet, som arbetsredskap och nytt massmedium, fortsätter att göra erövringar världen över. Den nästan obegränsade plattformen har blivit en samlingspunkt för privatpersoner och organisationer som informerar om missförhållanden och brott mot mänskliga rättigheter.

Med en aldrig tidigare skådad hastighet kan människor samlas till demonstrationer och politiska aktioner med hjälp av en enkel uppkoppling. Upproret och fällandet av en diktator i Egypten hade inte varit möjligt utan Internet och dess fantastiska möjligheter att knyta ihop likasinnade och samla till gemensam aktion. Samtidigt underlättar Internet för terrorism, organiserad brottslighet och andra direkta hot mot en öppen demokrati.

En grundläggande uppgift för en rättsstat är att skydda medborgarna mot hot. Det innefattar också hot som utnyttjar den nya kommunikationstekniken. Men när vi går ifrån rättsstatens grundprinciper, genom att tillåta informationsutvinning utan föregående brottsmisstanke, bevakning av privatpersoner och lagring av e-post, har varje medborgare blivit en potentiell brottsling. För liberaler kan en sådan utveckling aldrig vara acceptabel.

Bildandet av Alliansen förde oss till en valseger 2006, men denna allians har också stundtals fört en politik med enorma brister när det handlar om den personliga integriteten. I stället för att värna den liberala grundtanken – varje människas rätt till personlig integritet – har Alliansen stiftat flera lagar som kränker den. Övervakningskameror på offentliga platser,

FOTO: OSCAR SCHAU

Men när vi går ifrån rättsstatens grundprinciper, genom att tillåta informationsutvinning utan föregående brottsmisstanke, bevakning av privatpersoner och lagring av e-post, har varje medborgare blivit en potentiell brottsling.«

datalagringsdirektiv, FRA och IPRED är alla exempel på dessa kränkningar.

Folkpartiet har i vissa fall varit pådrivande och i andra fall valt att inte agera mot förslag som kränker individers personliga integritet. Oavsett vilket så går man ifrån de liberala grundvärderingarna som man så ofta stoltserar med.

Internet medför nya risker som varje land måste hantera, men Internets fantastiska möjligheter är beroende av en i grunden fri och obegränsad kommunikation. Ett försvar av personlig integritet på internet är också ett försvar av yttrandefrihet, möjligheter och frihet i allmänhet.

Den här mandatperioden måste Folkpartiet och Alliansen återvinna förtroendet i integritetsfrågorna bland väljarna. Ett ökat fokus på skyddandet av den personliga integriteten, både på Internet och i samhället i övrigt är helt nödvändigt. För det krävs en återgång till de liberala grundidéerna om individens rättigheter. Det innebär ett bestämt avståndstagande från integritetskränkande lagförslag, i alla lägen

Thea Andersson

Fria individer i en fri ekonomi

Utgångspunkten för en liberal ekonomisk politik är insikten om marknadsekonomins mest grundläggande princip: det fria utbytet av värden. Tillväxt och välstånd är »bara« positiva konsekvenser av dessa utbyten, och effektivitet bör aldrig vara huvudargument i ett försvar av marknadsekonomin.

Inom Alliansen, och särskilt Moderaterna, saknas inte sällan detta perspektiv. Det är självklart önskvärt att människor försörjer sig själva – det är positivt för både individ och samhälle – men känslan man ibland får är att den största nyttan med fler i arbete, i Borgs och Reinfeldts ögon, är en allt större statskassa.

Som aspirant till positionen som statsbärande parti är det inte underligt att M har släppt visionerna, och numera intar en mer realpolitisk hållning. Jobbskatteavdrag lockar helt enkelt fler arbetare än avskaffad värnskatt. Det ger dock utrymme för Folkpartiet att driva en principiellt viktig fråga, samtidigt som man kan locka borgerliga väljare lite längre till höger. Det är mycket glädjande att vi också gör det i nuläget.

Platt skatt är rättvis skatt. Som liberaler måste vi en gång för alla göra upp med föreställningen att det är världens naturligaste sak med straffbeskattning av höginkomsttagare.»

Men varför stanna där? Den statliga inkomstskatten täcker knappt 42 miljarder av statsbudgetens utgifter om 81 miljarder, alltså drygt fem procent. En inte oansenlig summa, men förra mandatperiodens jobbskatteavdrag på 75 miljarder visar att det går att sänka skatter relativt snabbt, med bibehållen budgetdisciplin.

Folkpartiet bör formulera en trovärdig politik för den statliga inkomstskattens avskaffande. Platt skatt är rättvis skatt. Som liberaler måste vi en gång för alla göra upp med föreställningen att det är världens naturligaste sak med straffbeskattning av höginkomsttagare.

En annan fråga att utmana Moderaterna i är arbetsrätten. Turordningsregler ska inte existera på en fri och öppen marknad. Men om vi menar allvar med

att åtgärda ungdomsarbetslöshet och integrationsproblem krävs fler åtgärder. En mer flexibel arbetsmarknad handlar om att prioritera individen över diverse särintressen. Om det blir lättare, och innebär mindre risk, för företag att anställa, gynnar det personer som är kompetenta och beredda att arbeta hårt, men som kanske saknar erfarenhet och kontakter. Meritokrati är vackert.

Det är i små och medelstora företag som framtidens jobb skapas. Problemet är inte att det startas för få företag, utan att många har svårt att växa. Det beror dels på arbetsrättslig reglering, men också på en svärgenomtränglig byråkratisk djungel och höga företagsskatter. För att Sverige ska hänga med i globaliseringen krävs ett bättre näringsklimat. Särskilt skattereglerna för mindre företag behöver reformeras, för att gynna deras tillväxt.

Folkpartiet kan utmana i dessa frågor, med globalisering och individens frihet som infallsvinklar. Om den förra talar vi mest av alla riksdagspartier, om den andra alldeles för sällan. Människor startat inte företag för statens skull, utan för att tjäna pengar. Och det är naturligtvis inget fel med det.

Det övergripande temat och målet för en liberal, folkpartistisk (jag hoppas den kan vara både och), ekonomisk politik bör vara den enskilda människans frihet och möjligheter att uppnå sina drömmar och mål. Människor får aldrig degraderas till kuggar i statens maskineri.

Marknaden fungerar. Ett samhälle och en ekonomi med allt högre komplexitet kräver inte mer reglering, utan mindre, tvärt emot den gängse uppfattningen. Endast när marknaden direkt misslyckas bör staten gripa in, till exempel genom att sätta ett pris på skadliga utsläpp.

Ekonomen Dan Klein har liknat samhällsekonomin vid en skridskobana. Trots frånvaron av någon central planerare som bestämmer hur människor ska åka lyckas de koordinera sina beslut så att de får ut det mesta av åkningen, samtidigt som kollisioner ytterst sällan sker. Denna spontana ordning uppstår genom att människor styrs av sitt egenintresse, vilket inkluderar att visa hänsyn till andra.

Grundhållningen bör vara största möjliga frihet, för individer att agera och interagera med varandra. Folkpartiets ekonomiska politik ska alltid ha ett sådant synsätt som utgångspunkt.

Jakob Nyström

Vad tycker Nina och Adam?

Joakim Rönnbäck har träffat Liberala ungdomsförbundets ordförande Adam Cwejman och Folkpartiets partisekreterare Nina Larsson. Båda har fått ge sin syn på Folkpartiets framtid.

FOTO: PETER KNUTSON

Nina, hur väl tycker du att Folkpartiet har levt upp till tillnamnet Liberalerna under den förra mandatperioden?

– Som med alla samarbeten är Alliansen ett givande och tagande men sammantaget tycker jag att vi har lyckats fantastiskt väl. Vi har börjat få på plats en arbetskraftsinvandring. Vi har ökat människors ekonomiska egenmakt, stiftat en vilande könsneutral plikttag och ökat valfriheten i äldreården. På skolområdet har vi fått igenom viktiga reformer, varje individ ska kunna få den kunskap han eller hon behöver för att forma sitt liv.

Vilka eftergifter upplever du att man fått göra i detta givande och tagande?

– Vårdnadsbidrag är ingen käpphäst för oss men en nödvändig kompromiss för att få igenom jämställdhetsbonusen i föräldraförsäkringen. Vi har fått igenom en mer rättssäker asylprövning men också sett lagstiftningen kring flyktmottagande från oroshärder bli för hård.

Folkpartiet har befarats stöta bort potentiella väljare med en hård framtoning. Finns det något du vill ändra på där till nästa val?

– För några år sedan hade väljare en diffus bild av vad vi egentligen stod för. Vi vågade inte sticka ut hakan och stå för våra ställningstaganden. I dagens undersökningar vet folk vad vi tycker, vi uppfattas som tydliga och att det är något bra. Samtidigt måste man tänka på den svåra men viktiga balansgången mellan mjuka och hårda frågor.

Ser du något sätt att återvinna missnöjda väljares förtroende efter FRA?

– Jag tycker att det är viktigt med en rättssäker signalspaning för att vi ska kunna försvara vår demokrati

från hot. Det är inte lätta frågor men jag tycker att Folkpartiet bidragit till att uppnå en balans mellan det behovet och personlig integritet. Särskilt jämfört med Socialdemokraternas första utkast till en FRA-lag och det tror jag att väljarna ser.

Finns det nya frågor att driva på det utbildningspolitiska området nu när skolreformen kommit på plats?

– Bara för att vi har haft en agenda i många år och nu drivit igenom den får vi inte stanna av där, kunskap är en av nycklarna till framgång.

Har du någon konkret fråga att peka på?

– Resultaten sjunker fortfarande, men att styra om utbildningssystemet kommer att ta jättemycket tid. Efter reformen får vi utvärdera och korrigera men det är för tidigt att tänka tio-tjugo år framåt.

Men till nästa val?

– Utbildningspolitiken kommer att vara en del av det nya partiprogrammet. År 2014 har vi haft utbildningsdepartementet i åtta år. Folkpartiet måste kunna visa på resultat och att vi vill göra mer. En skolpolitisk grupp skulle kunna tillsättas, det är en otroligt viktig fråga.

Vad tycker du om konkurrensen i Alliansen från Moderaterna?

– Konkurrens är bra och utvecklande. Istället för att agera dålig förlorare bör man springa fortare.

Vad ska vara kärnan i FP:s profil i framtiden?

– Folkpartiet ska vara ett visionärt och ideologiskt parti. Jag tycker att det är otroligt viktigt att partiet ska leverera liberala svar om hur Sverige ska bli konkurrenskraftigt i globaliseringen. Vi ska värna en fri rörlighet för varor och människor.

Adam, vad tycker du att Folkpartiet har gjort bra och/eller liberalt under den förra mandatperioden?

– Utbildningspolitiken har generellt varit både bra och liberal. Jag tycker att etableringsreformen i integrationspolitiken har varit bland de största segrarna och partiets engagemang för arbetskraftsinvandring har varit viktigt. De punkter där Folkpartiet kritiserats för att inte vara liberalt har i regel varit utspel snarare än skarp politik.

Vad tycker du att Folkpartiet ska driva framöver?

– Jag vill att vi driver en smart integrationspolitik, en liberal migrationspolitik och att vi fortsätter att genomföra frihetsreformer. Vi skulle kunna driva en mer platt och transparent skatt samt se över LAS. Dessutom vill jag att partiet sköter sig och inte gör nya korkade burkautspel. Man bör undvika det småpopulistiska och betona radikala liberala frågor. Säg att partiet skulle förespråka ett flexicurity-system, det skulle utmärka oss som arbetsmarknadspolitiskt visionära.

Finns det några nya frågor att driva inom det utbildningspolitiska området nu när skolreformen kommit på plats?

– Jag tycker att högskolepolitiken fått stå tillbaka. Man bör titta på nya utbildningsprogram, skapa stipendiefonder och se över studenters ekonomiska situation. Om Folkpartiet är idélösa på det skolpolitiska området kan de ta del av Luf:s rapport om förändring av lärarutbildningen. Lärarutbildningen skulle exempelvis kunna konkurrenssättas och standardkraven på utbildningen höjas ännu mer. Ett parti i vår storlek

» Ett parti i vår storlek påminner lite om en haj, rör vi oss inte så drunknar vi. «

påminner lite om en haj, rör vi oss inte så drunknar vi. Vi kan inte tillåta oss att vara nöjda.

Folkpartiet har befarats stöta bort potentiella väljare med en hård framtoning. Hur ser du på det?

– Folkpartiet utstår mycket smutskastning. Men det finns också saklig kritik att ta på stort allvar. Om väljare undviker Folkpartiet för dess framtoning kan man inte vifta bort det. Partiledningen är stolt över att vi uppfattas som tydliga, vilket det är bra att vi gör, men vi uppfattas inte som tydligt liberala.

Ser du något sätt att återvinna missnöjda väljares förtroende efter FRA?

– Jag tror att Alliansen skulle vinna tillbaka mycket

förtroende genom att backa. Integritet är ett viktigt liberalt kärnvärde och ska värnas.

Det talas ibland om att Fp är på väg att ätas upp av Moderaterna. Hur tycker du att man ska profilera sig för att överleva och växa?

– Partiet måste visa på att man skapar ett mervärde i Alliansen. Idag är partiet ganska idélöst, vi vågar lite för lite och när vi väl vågar blir det ganska taffligt. Många i partiet har en övertro på väljarstöd för Eurofrågan till exempel.

– Jag tycker att man stirrar sig blind på väljarströmmar från M. Vi måste attrahera väljargrupper vi inte nått förut, demografiskt bli ett Alliansens Miljöparti med stöd hos unga. Människor kan vara politiskt närsynta och därför måste vi jobba mycket med vår image för att synas bland Allianspartierna.

Joakim Rönnbäck

FOTO: ALEXANDER FYRDAHL

Folk(hälso)partiet

Folkhälsopolitiken är blocköverskridande men inte allt igenom sund. Johanna Nylander är trött på politiker som jämt och ständigt ska lägga sig i vad vi stoppar i oss.

Frukostmackan, apelsinjuicen, lunchpastan, den där koppen O'boy på eftermiddagen, vad som står på soffbordet en fredagskväll och hur kvällsmaten är tillagad. Det är alla privatsaker som de senaste åren blivit allt mer politik. Till och med liberaler i Folkpartiet ser den goda folkhälsan som någonting viktigare än det fria valet.

När kvällspressen började skriva larmrubriker om hur farliga energidrycker skulle vara, då skrev en folktopartistisk riksdagsledamot en motion och krävde lagstadgad åldersgräns i butiker. Trots att det inte finns några som helst vetenskapliga belägg för att energidryck skulle vara mer farligt än kaffe.

En annan folktopartist har i många år bedrivit korsång mot dataspel, krävt kostnadsdrypande utredningar om dataspelsberoende och målat upp Facebook som en farlig plats för unga flickor.

Energidrycker och dataspel är inte de enda exemplen. Folktopartister har försökt skydda allmänheten från sina egna osunda val genom att förbjuda eller begränsa tillgången på alkohol, tobak, spel, mattillsatser och smågodis. Saker som alla är onyttiga i större mängd, men som i lagom doser kan göra livet lite roligare.

Men folkhälsopolitik är mycket mer än vad som är farligt och vad som inte är det. En liberal folkhälsopolitik låter människor begå misstag och fatta sina egna beslut.

Om man skall ha ett samhälle med fria ansvarsstagande medborgare kan man inte samtidigt peta i kylskåpet eller lägga sig i vad var och en stoppar i sig. Ofta handlar det om genuin omtanke, eller att man som politiker vill visa handlingskraft som nyvald. Samhällskostnaderna för ohälsa är höga. Barn, kvinnor och gamla anses särskilt skyddsvärda vare sig det handlar om att de skall räddas från sig själva, eller från de stora företagens vinstintressen.

Ett glas vin, en trisslott och en påse smågodis ses som stora hälsofaror och den som njuter av saker om

sol, läsk, och snus utmålas per definition som en förtappad själ i behov av politisk frälsning.

Ofta är det just kvinnor som skall skyddas, med argumentet att kvinnors kroppar inte tål lika mycket osundheter. Ingen säger rakt ut att kvinnor inte har tillräckligt stor intellektuell kapacitet att själva beräkna vad de stoppar i sig. Trots att det är precis det som man insinuerar.

Det var bara ett par år sedan kostråden till ammande mammor var direkt felaktiga, för att livsmedelsverket hade en egen uppfattning om hur mycket ansvar en nybliven förälder klarade av att ta. När bag-in-boxen kom till Systembolaget i slutet av 90-talet höjdes det protester som menade att det skulle leda kvinnor i fördärvet.

I dag är syndabocken en småbarnsmamma som serverar barnen läsk och färdigmat framför teven istället för att laga tidskrävande tillsatsfria rätter och cykla med barnen till fotbollsträningen.

Det ligger goda intentioner bakom strävan för den goda folkhälsan. Ingen vill att människor skall vara sjuka, dö i förtid eller få problem med att klara av sin vardag. Men det finns en stor risk med att låta de goda intentionerna gå ut över individens egna val och den personliga friheten.

Få saker är så grundläggande som beslut om vad man skall äta och dricka. Det är beslut som ett samhälle måste låta sina medborgare fatta själva. Oavsett om det handlar om att äta för mycket fett eller socker, dricka alkohol eller nyttja tobak. Om man inte kan låta människor göra det valet själva, vad har vi egentligen för samhälle?

Johanna Nylander

Författare till boken "Är det så farligt? Folkbildning, förmynderi och riskabla små njutningar".

Vad har man att vinna på ideologi?

Många tycker att Folkpartiet borde bli mer ideologiska. Patrick Krassén diskuterar huruvida internt partiarbete verkligen är bästa sättet att få gehör för en mer ideologisk syn på politiken.

Av och till hörs röster inom folkpartisfären om att partiet borde profilera sig tydligare ideologiskt. LUF påpekar detta ofta, och även i den interna debatten i till exempel tidningen NU kommer aspekten upp med jämna mellanrum. Debatten brukar oftast utmynna i någon form av metadiskussion om begrepp och definitioner.

Och här ligger också grunden till problemet med att se på Folkpartiet ur ett ideologiskt perspektiv. Folkpartiets ideologi, socialliberalismen, är egentligen inte tillräckligt sammanhållen för att kunna definieras som en ideologi. Däremot har relativt många en positiv syn på socialliberalism, och tankegångar och idéer som associerats med socialliberalism har vartefter letat sig in i de flesta svenska partier.

Men eftersom det inte går att beskriva den politiska socialliberalismen som ett stringent idésystem blir det lätt så att termen används lite hipp som happ – och i många fall (främst av folkpartister) som synonym med de ståndpunkter Folkpartiet intar i specifika frågor.

I en tid där Alliansen domineras av ett allt mer ideologifattigt Nya Moderaterna kan det ändå vara frestande att mana Folkpartiet att inta mer ideologiska ståndpunkter. LUF har förstås en roll i att vara ideologisk vakthund gentemot partiet, men det är viktigt att ha några saker i åtanke när man kritiserar partiet för bristande ideologisk koppling.

Just eftersom socialliberalism inte är en konsekvent ideologi är det också svårt att rikta ideologiskt grundad kritik mot folkpartistisk politik. Är motstånd mot gårdsförsäljning av vin i Sverige socialliberalt? Eller att

satsa mycket statliga pengar på forskning? Hur är det med en skolpolitik som lägger makten att bedöma skolors och lärares kvalitet hellre hos myndigheter än hos elever, föräldrar och rektorer – är det socialliberalt? Vilka typer av skatteavdrag är socialliberala och inte? Är det socialliberalt att vara för FRA-lagen? Är kärnkraft den mest socialliberala energikällan?

De här frågorna ska illustrera att dessa och andra konkreta politikområden är svåra att ge ett ”definitivt socialliberalt” svar i, helt enkelt eftersom man utifrån socialliberala utgångspunkter kan nå två motsatta svar. Kritik för bristande ideologisk stringens riskerar därför att skjuta över målet.

En politisk lösning som trots allt skulle kunna identifieras som mer ideologiskt välgrundad kanske inte är det mest populära alternativet i ett givet läge. Det finns med andra ord en risk att ideologins värde överskattas. Förslag som motiveras utifrån pur ideologi har ofta svårt att stå sig gentemot praktiska eller konsekvensialistiska argument.

I den mån – och ofta är det så – politiker söker maximera sitt möjliga röstantal så är incitamenten att hålla en ideologiskt konsekvent linje låga. Det kortsiktiga, pragmatiska perspektivet tenderar att dominera – i synnerhet i kommunikationen.

När partier som C och V det senaste decenniet sökt gå i mer ideologisk riktning har man förlorat väljarstöd, till skillnad från t.ex. M, vars ”pragmatisering” var en nödvändighet både för att Alliansen skulle vinna valen 2006 och 2010 och att M skulle växa till ett 30-procentsparti. FP:s hyfsat jämna stöd bygger närmast uteslutande på de sakfrågor partiet driver.

Det sammanfattade budskapet är alltså att man ska vara medveten om att ideologi och ideologiska argument, även om de argumentationsmässigt är konsekventa och hållbara, ofta inte står så väldigt högt i kurs i vardagspartipolitiken, varken inom eller utom partierna.

Vad det budskapet innebär för en ideologiintresserad LUF-medlem är förstås svårt att uttala sig om generellt. En slutsats kan dock vara att vill man få gehör för ideologiska resonemang i politiken så är kanske inte arbete internt i Folkpartiet den bästa vägen att välja.

Patrick Krassén

Rektor för Stureakademien

Porträttet

MANNEN I TWEED

Johan Hakelius är kolumnist i Aftonbladet och Axess, författare med bland annat böckerna *Döda vita män* och *Ladies i bagaget* och före detta ledarskribent på Svenska Dagbladet. Liberal Ungdoms Bawar Ismail har träffat honom för ett samtal.

Johan, kan du beskriva dig själv och din bakgrund?

– Man är oftast sämst på att beskriva sig själv, men jag skulle säga att jag är en ganska konventionell människa som tycker om att skriva. Det jag gör och det jag är mest intresserad av är skrivandet. Jag är uppväxt på landet, delvis i en miljö som kanske var något av en tidsmaskin. Det var lite som att växa upp på 20-talet fast det var 70-tal, och det har nog präglat mig en aning.

Hade du något annat drömyrke när du var liten, eller är det alltid skribent du velat bli?

– Jag har aldrig riktigt haft en barndomsdröm, men jag har alltid skrivit. Jag kommer från en familj där min mamma var lärare som sedan blev bibliotekarie och min pappa var ekonomagronom och akademiker. Det har alltid funnits mycket texter i mitt hem och det har varit en naturlig del av min uppväxt. Det fanns ett par saker som jag höll på med när jag var yngre där jag troligen kunde blivit någonting; det ena var att jag målade och tecknade väldigt mycket. Ett tag närde jag en tydlig idé om att bli arkitekt men så blev det ju inte. Skrivandet har alltid funnits där på något sätt, men det var inte någon yrkesmålsättning utan jag halkade mer in på det.

Du brukar säga att du lidit av anglomani i nästan 40 år. Vad är det bästa respektive sämsta med England?

– Jag skulle säga att de lever i en kontinuitet, det finns en självklar koppling till historien som delvis är konservativ, men inte helt. Engelsmännen är väldigt

präglade av sin historia. Man är inte alltid medveten om det men den finns där; det finns en egenhet som är historisk grundad. Det särskiljer kanske inte England från andra europeiska kulturnationer, även om det särskiljer England från Sverige, som i grund och botten är en liten bondnation. I England är historien inte ett problem; man försöker inte göra upp med historien utan man lever med den historiska strömmen, vilket är det mest attraktiva med England.

– Det finns också väldigt mycket fula saker i England, vilket har flera orsaker. En sak är att England under en del av historien varit ett väldigt tydligt klassamhälle. Det har de flesta samhällen varit, men i England så var det tydligare och öppnare än på många andra ställen. Det har lett till att man har en "traditionell" underklass som lever i miljöer som är väldigt otrevliga. Man kan läsa Charles Dickens idag, det är fortfarande samma miljöer det rör sig om.

Följer du brittisk politik?

– Jag blir mer och mer ointresserad av politik oavsett var den utspelar sig. Brittisk politik är dock mer intressant än svensk. Jag kommenterade händelserna i riksdagen för SvD ett tag i en genre som jag hade snott från brittiska tidningar. Man skriver satir medan man ändå försöker ha en politisk poäng. I riksdagen måste man dock skriva pjäsen först och sedan recensera den, för det finns ingen dramaturgi och fart där.

– I det brittiska parlamentet kan man sätta sig vid en färdig pjäs och recensera. I den meningen är brittisk politik mycket mer tacksam att följa. Numera följer jag det hjälpligt; jag är nog mer intresserad av brittisk litteratur än brittisk politik.

Johan Hakelius

» Född 1967 i Enköping.

» Författare och skribent.

» Tidigare ledarskribent på SvD och författare till böckerna *Döda vita män* och *Ladies*

» Gift med journalisten Susanna Popova

Porträttet

I det brittiska parlamentet har man ju ett livligare debattklimat, skulle du vilja att riksdagen influerades av detta?

– Jo, fast jag tror att det är omöjligt. Det är en kulturell sak. Det man kan göra, och som man borde göra, är att förändra det svenska valsystemet. Det är ju fruktansvärt, om man funderar på hur parlamenten ser ut rent organisatorisk i Storbritannien och i Sverige. I Sverige sitter folk i parlamentet utifrån landskapstillhörighet. Det finns i stort sett ingen människa som är invald på något annat mandat än sitt partis, alla är extremt partibundna. De allra flesta svenskar idag har ingen aning om vem som är deras riksdagsman, så anonymt är det och så stark är partimakten.

– I Storbritannien sitter man enligt partitillhörighet, men där är man verkligen bunden till sina väljare. Folket vet precis vilka som sitter där eftersom man har ett system med majoritetsval i enmansvalkretsar. Alla ledamöter i parlamentet har sin egen plattform och därför måste partierna hela tiden kämpa för att få makt över sina ledamöter. I Sverige är det ju precis tvärtom, och där tror jag att en förändring av valsystemet kan göra skillnad. Det skulle göra väldigt mycket för riksdagens ställning och för debatterna. Men idén att vi skulle få en kvick och intressant debatt i riksdagen tror jag är ganska främmande, för det ligger inte i den svenska kulturen.

Så du tycker alltså att vi bör närma oss ett brittiskt valsystem?

– Ja, ju mer jag tänker på det desto mer känner jag att vi bör gå över till det. Nackdelarna med den här typen av enmansvalkretsar existerar. Det är inget snack om saken, men samtidigt finns det stora fördelar. Man får ett tydligt personligt ansvar. Dessutom är det ju så att även om man fått röster av låt oss säga 51 procent av väljarna i sin valkrets, så är man skyldig att representera 100 procent av valkretsens.

Du har ju varit politisk ledarskribent på Svenska Dagbladet, åt vilket håll är du lagd ideologiskt?

– Inget håll ju äldre jag blir faktiskt. Min grundinställning överhuvudtaget till ideologier är att de är påfund för att i ett massamhälle hålla folk i fällor och få dem att rösta rätt. Jag är ganska ointresserad av sådant. Jag brukar bli kallad både kommunist och reaktionär med jämna mellanrum, men jag är glad så länge jag spänner över hela fältet.

– När jag var mycket yngre så var jag aktiv i den nyliberala rörelsen. Den var väldigt ideologisk, men jag

FOTO: MALINKA PERSSON

Jag brukar bli kallad både kommunist och reaktionär med jämna mellanrum, men jag är glad så länge jag spänner över hela fältet.»

tröttnade jag ganska snart på den, av samma skäl som man tröttnar på vänsterextremister. Men det var en bra skolning. Jag tror dock att det är bra om man växer ur en sådan ideologisk fas ganska tidigt i livet.

Kan du berätta lite om din senaste bok Ladies?

– I *Döda vita män* skrev jag om ett antal intressanta brittiska herrar. Titeln begränsade vilka personer det handlade om och jag kände för att även skriva om några fascinerande brittiska damer. Idén med boken är att kasta ljus på intressanta karaktärer, men också att skildra brittisk historia genom deras personliga historier. Tyngdpunkten ligger på början av 1900-talet.

– För att ta ett exempel så skriver jag om amerikaniskan Consuelo Vanderbilt som var gift med hertigen av Marlborough. Hon i sig är kanske inte så spännande – ärligt talat var hon en tråkig människa – men hennes historia och samtid är intressant. Hennes liv kopplar an till handeln mellan rika amerikaner och brittiska adelsmän. Hon levde under en tid då allt fattigare brittiska adelsmän behövde kapital och rika amerikaner sökte efter social status. Därmed blir hon intressant som person. Det finns skeeden i brittisk historia som är trevligare att berätta genom personer.

Bawar Ismail

FOTO: FLICKR.COM/PHOTOS/RAMYRAOOF

Egypten efter Mubarak

LUF:s internationella utskott skissade på ett samarbete mellan förbundet och en liberal organisation i Egypten, när det folkliga upproret startade och kontakten bröts. Nu är ett samarbete än mer aktuellt.

För att förstå den politiska utvecklingen i Egypten är det nödvändigt att veta hur maktbalansen i landet länge har sett ut. Egyptens styre har byggt på den koalition mellan armé och byråkrater som bildades när landet blev en republik i början på 1950-talet. Äldre officerare har regelmässigt fått viktiga offentliga uppdrag och höga administrativa poster och vägen in i politiken har gått via armén. Det visar inte minst den gamla stridspiloten och krigshjälten Hosni Mubarak själv.

Armén i Egypten är ofantligt populär och även om den och den tidigare regimen i princip är samma sak, ses armén ändå som separerad från regimen. Att armén vände Mubarak ryggen var en överlevnadsinstinkt; hade den börjat skjuta mot demonstranterna hade det underminerat dess goda förtroende hos, och relation till, folket.

Frågan som vi alla ställer oss nu är: när militären åter igen har all makt, vad kommer de att göra med den?

Hosni Mubaraks yngste son, Gamal Mubarak, har de senare åren gjort raketkarriär i det tidigare styrande partiet NDP, National Democratic Party. Med sig har han haft en grupp välutbildade och ekonomiskt liberala personer liksom flera framstående affärsmän. Deras intåg i politiken har lett till ökad ekonomisk frihet, men knappast till ett friare samhälle i övrigt.

Armén har ogillat detta och de som har tagit sig

in i politiken genom Gamal Mubarak är de som först tvingades avgå under demonstrationerna.

Den ökade ekonomiska friheten i Egypten upplevt har enligt mig, lett till större medvetenhet bland egyptier om att de inte bara har rätt till ekonomisk frihet utan också ett fritt samhälle i övrigt; detta har lagt grunden för revolutionen. Dock är det främst direkt förtryck, hög arbetslöshet och höga matpriser som fått människor ut på gatorna.

Ser då militären den ekonomiska friheten som ett hot? Kommer armén helt enkelt subventionera matpriserna, satsa på att skapa statliga jobb och gå tillbaka till den misslyckade socialistiska linjen man förde i början av 50-talet? Det vet vi inte, men fram till dess att Egypten blir en demokrati är det armén som styr och vilken väg de väljer är helt avgörande.

Det finns ingen motorväg till demokrati, vägen är tvärtom snårig och lång. Att Hosni Mubarak avgått och att demonstranterna fått sin vilja igenom leder inte nödvändighetsvis till demokrati. Sanningen är den att revolutioner sällan leder till demokrati. Om det verkligen är demokrati man är ute efter bör alla inblandade tänka mer långsiktigt, och där har EU en stor roll att spela.

Men att prata om demokratiska institutioner och rättigheter är inte alls lika spännande som att demonstrera. För det låter ofta på ledarsidor och i nyhetsprogram som att Egypten imorgon kommer att bli en demokrati och en modell för arabvärlden att följa. Men att ett land, som för inte så länge sedan var övertygat om att hajar i Röda havet var inplanterade av Israel, skulle stå på randen till att skapa en liberal demokrati finner jag tyvärr osannolikt.

Filip Wästberg

Medlem i LUF:s internationella utskott, bloggar på www.filipw.wordpress.com

Svenska politiska mysterier

Politiken är märkelig ibland. Vissa saker är dock mer mystiska än andra. Emma Söderberg Majanen ger ett antal exempel.

1. Hur många myndigheter det finns i Sverige

Ingen vet hur många myndigheter som finns i Sverige, och om någon får för sig att börja räkna kommer det alltid hinna tillkomma någon ny eller försvinna någon gammal innan han/hon är klar. Positivt är i alla fall att Stängselnämnden inte längre finns, medan det är mindre positivt att Nämnden för hemslöjdsfrågor fortfarande gör det.

2. Varför det inte är politiskt gångbart att vara emot monarkin

3 Varenda människa med tillstymmelse till känsla för demokratins väsen borde få ont i kroppen av tanken på att Sveriges statschef ärver sin post. Istället tycker de flesta svenskar att det är alldeles utomordentligt trevligt att det är så, och alla politiker som inte tycker det låtsas att de tycker det.

2. Varför Göran Hägglund är partiledare för Kristdemokraterna

Göran Hägglund är rolig, går inte i kyrkan och tycker att fri abort är bra. Därutöver är han partiledare för Kristdemokraterna, vilket i ljuset av de uppräknade egenskaperna ter sig något märkligt.

FOTOKRISTDEMOKRATERNA

4. Varför Anders Borg är för bruksvärdessystemet

Anders Borg var emot staten när han var ung, och även om man kan tycka att det är bra att han sansat sig med åren är det att gå lite väl långt att tycka att det är rimligt att en trea i Stockholms innerstad inte har högre hyra än en trea i vildmarken.

5. Varför Svenska spel finns

Svenska spel finns för att människor ska spela mindre, men lägger ner mer pengar på reklam än någon annan, för just spel. Med en finstilt text i nedre vänstra hörnet om att man ska spela måttligt.

7. Hur Yvonne Ruwaida kan vara så framgångsrik som hon är

Hon ringer mobilsamtal för tiotusentals skattekonor, åker abnormt mycket taxi i tjänsten och säger väldigt mycket konstiga saker. Ändå har hon varit ordförande för Grön ungdom, riksdagsledamot och oppositionsborgarråd.

6. Vad Göran Hägglund och Lars Ohly pratar om när de dricker öl tillsammans

Går inte att låta bli att undra.

8. Varför toppkandidaturlistan till partiledarposten i Socialdemokraterna ser ut som den gör

Socialdemokraterna vill förnya sig, ändå pratas det mest om Sven-Erik Österberg och Pär Nuder.

FOTO: PAUL HANSEN

FOTO ATELJÉ HERNIED © NORDISKA MUSEET

En ideologisk tidsresa

Hemmens forskningsinstitut skulle kartlägga hemmafruns arbete in i minsta detalj. Nu ställs en del av arkivmaterialet ut på Nordiska museet. Utställningen är en chans att frossa i allt som vi älskar att hata med myndighetssverige.

Utöver böjelsen för att diskutera den egna ideologins minsta detalj sitter många borgerliga ungdomsförbundare på ytterligare en förtjusning: hatkärleken till det överreglerade myndighets-Sveriges alla absurda egenheter. Varje sent tåg, krånglig deklara-tionsblankett eller isande snöfall kan med lite fantasi hos den inbitne liberalen skyllas på effekterna av det Socialdemokratiska samhällsbygget. Hur moget eller intellektuellt hållbart det är kan diskuteras. I brist på gudamakt får Tage Erlander duga.

När så det omöjliga inträffade och en borgerlig regering faktiskt blev omvald innebar det många bra saker. Men det tar kraft från den klassiska syndabocken, byråkratin. En långsam men stadig ström av samman-slagna myndigheter och minskade regleringar dränker sakta känslan av ett kvävande och allsmäktigt etablis-semang som styr från partihögkvarteret på Sveavägen 68.

Med bakgrund av detta i-landsproblem var det särskilt lägligt när Nordiska museet öppnade dörrarna till

en utställning om Hemmets forskningsinstitut. Trots en relativt liten utställningsyta har man sammanställt ögongodis från folkhemmets och Alva Myrdal-socialismens glansdagar, för timmar av skräckblandad förtjusning. På väggar fyllda med till synes anspråkslösa svartvita fotografier har utställarna lyckats fänga själva kärnan i allt som är absurt i Sveriges 1900-talshistoria.

Hemmens forskningsinstitut grundades år 1944 för att rationalisera hemmafruns arbetsmetoder. Brödsnivåns tjocklek mättes, stekspadars krökning räknades ut och den optimala tekniken för tvättning av underkläder sattes på pränt.

En statlig förhoppning om att kunna reglera och rationalisera varje detalj i medborgarens liv har sällan blivit så åskådliggjord som på bilderna föreställandes den s.k. Douglas metod. Med en skrymmande apparatur på ryggen skulle hemmafruns syreförbrukning under den dagliga sjukilometersvandringen i det egna hemmet mätas. Förvisso säkert en intressant uppgift för inredningsdesigners, men knappast en statlig kärnuppgift.

Institutets förhoppning om att höja hemmafruns

I brist på gudamakt får Tage Erlander duga.«

status kan ses som lovvärd och som feminist ser under-tecknad förstås positiva sidor av att det offentliga inte bara engagerade sig i manliga stålarbetares verk-lighet. Men utställningen vittnar om en svunnen tids lösningar. Lösningar som för tankarna till en Orwell-ro-man snarare än till ett demokratiskt land i Nordeuropa.

Även om det hatälskade myndighets-Sverige inte nyproducerar som förr lever alltså arkiven kvar. Förutom de besökande folkhemsnostalgikerna verkar enstaka liberaler ha funnit utställningen. Blickar möts i samförstånd. Hatkärleken har funnit nya utloppsvägar.

Kanske frågar de sig om det bisarra institutet lämnat något arv efter sig. Med tiden har institutet slagits ihop med liknande organisationer och genomgått ett uppfräschande namnbyte. För visst finns det även i det myndighets-Sverige de svär över idag en statlig organisation som uttalar sig om brödrostars användarvän-lighet. Sedan 1973 heter Hemmens forskningsinstitut Konsumentverket.

Joakim Rönnbäck

[HTTP://OPENPHOTO.NET/GALLERY/IMAGE.HTML?IMAGE_ID=20117](http://openphoto.net/gallery/image.html?image_id=20117)

Peter Englund om stora saker i den lilla historien

”Det enda vi kan lära av historien är att ingen lär av historien”, uttryckte den tyske filosofen Hegel. Att vi ska lära av historien, och undvika dess misstag, brukar dock vara ett flitigt använt argument för mer historieundervisning.

De lärdomar som åsyftas brukar vara mer eller mindre synonyma med lärdomar dragna från händelser i den stora historien: civilisationers uppgång och fall, fälttåg och erövringar, det politiska maktspelet och härskarnas liv och leverne. Betydligt mer sällan skildras den lilla historien: livet för helt vanliga människor och de små tingens stundtals oerhörda betydelse.

Peter Englunds *Tystnadens historia och andra essäer* gör nedslag i just den lilla historien. I 14 essäer skildrar Englund smått (och i vissa avseenden stort) ur denna vår bortglömda historia. Essäerna spänner över så disparata ämnen som gemets historia, tystnadens historia, skruvmejselns historia, massage-stavens historia och finansbubblornas historia.

Det är aldrig tråkigt, ofta underhållande och alltid rappt och insiktsfullt skrivet. Englund har en förmåga att göra det vardagliga spännande och betydelsefullt. Och den lilla historien erbjuder helt annorlunda möjligheter till identifikation; den blir vår spegel på ett helt annat sätt än den stora historien.

Det är kanske här, i den lilla historien, som de största lärdomarna finns. Om hur små, gradvisa förändringar på många sätt format dagens värld i större utsträckning än vad revolutioner och fälttåg gjort. Om inte annat är Englunds essäer fantastisk läsning i sig själva: Historia för historiens egen skull, skulle man kunna säga

Jakob Nyström.

Sverigedemokraterna då och nu

Daniel Poohl, chefredaktör för tidningen Expo, och Mikael Ekman, producent på Strix television och Expo-researcher är författare till boken *Ut ur skuggan – en kritisk granskning av sverigedemokraterna*. I boken gör de en omfattande och djupgående analys av Sverigedemokraternas historia, från partibildningen till deras nuvarande partiprogram. Att det existerat nazistiska inslag i Sverigedemokraternas medlemskår förvånar säkerligen ingen vid det här laget, men en intensivare och mer djupgående granskning av partiet har länge saknats.

Genom att kartlägga partiets historia bit för bit, intervjua väljare och redovisa statistik bidrar Ekman och Poohl med enorm kunskap kring det parti som var i särklass mest omdiskuterat under valrörelsen. Boken redogör med hjälp av citat, bilder och intervjuer för bakgrunden till det som blev Sverigedemokraternas intåg i riksdagen. De visar att partiets nazistiska historia inte bara är högst reell utan att den också avspeglar sig i politiken än idag.

Boken är en guldgruva av argument. Den beskriver den politiska förändring Sverigedemokraterna genomfört under det senaste årtiondet. Hur deras retorik i alla olika avseenden alltid syftar till att belysa deras kärnfrågor – invandringsmotståndet och den eviga kampen mot mångkulturen. Den är välskriven och pedagogisk; att inkludera äldre sverigedemokratiska valaffischer och valbudskap ger ett perspektiv på partiets historia. Detta är en bok som bör läsas av alla motståndare till rasism. En mer omfattande argumentsamling mot de främlingsfientliga Sverigedemokraterna finns inte.

Thea Andersson

Välviljans risker

Viljan att göra väl kan vara en farlig drivkraft i händerna på politiker. I sin vilja att göra gott glömmer politikerna ofta det viktigaste – att inte göra skada.

När jag var med i LUF tyckte jag det var självklart att biståndet borde fördubblas, till två procent av BNP. Ja, egentligen är det förstås BNI, Bruttonationalinkomsten, man baserar biståndet på, men skillnaden var inte så viktig för mig. Egentligen var det mer än en fördubbling.

När Socialdemokraterna styrde landet var biståndet nämligen bara 0,7 procent av BNI. Sverige levde inte upp till det så omhuldade enprocentsmålet.

Men inte heller sådana detaljer var särskilt viktiga för mig. Jag vill minnas att vi i LUF hade knappar där det stod 2%, som man kunde ha på sig. Då kunde man må bra, känna att man var en lite bättre människa. Jag bryr mig om fattiga människor dubbelt så mycket som alla andra.

Ärligt talat var jag aldrig särskilt intresserad av bistandsfrågor, men dåvarande ordförande Birgitta Ohlsson var det. Och som med så mycket annat i politiken köpte jag paketet. Jag var mest engagerad i skolfrågor och såg det som en stor seger när förbundet äntligen blev betygskramare i stället för skolfummare. Folk runtomkring var för höjt bistånd, och det verkade vetigt, solidariskt och möjligt.

Det räcker inte med god vilja eller fantastiska floskler för att åstadkomma förändring.»

I dag tycker jag annorlunda. Jag har tagit del av forskningsresultaten som visar att bistånd sällan gör nytta. Det kan man möjligtvis leva med, det är ju (tyvärr) inte enda området där vi slösar bort skattepengar. Men värre är ju att biståndet ofta gör direkt skada. Inte alltid – men ofta.

Att vilja göra gott kan vara en farlig drivkraft. Man är så övertygad om att det man gör är rätt och riktigt, och om resultatet ändå blir fel så försvarar man sig – man ville ju väl.

Men tänk om riksdagen direkt hade tagit oss LUF:are på allvar och fördubblat biståndet. Vi hade slösat med svenskarnas skattepengar, betalade av såväl rik som fattig. Och även om vi hade gjort nytta på några ställen hade vi säkert ställt till stor skada på andra. Ändå hade vi betraktat det som en stor seger. Jag hade satt på mig en 2%-knapp och känt mig både god och glad.

Vi ser det hela tiden. Vi talar om "svaga grupper" eller "det glömda Sverige" och vill göra något för att det ska bli bättre. Klart man känner sympati för det! Det är en egenskap som gör oss mänskliga, som gör att vi kan leva tillsammans.

Det farliga är när vi blandar in politiken. Dels för att politik ytterst bygger på tvång och likriktning. Lagen gäller förstås lika för alla, och om man inte följer lagen kommer polisen. Dels för att politiken är ineffektiv. Det räcker inte med god vilja eller fantastiska floskler för att åstadkomma förändring.

En läkare som ser en skadad person vet vad som gäller. Varje människa är unik. Hon vet också att det som gör en människa frisk kan göra en annan person sjukare. Läkaren drivs av en vilja att hjälpa, men glömmar inte den viktigaste förutsättningen – att inte göra skada. Den insikten tycks nästan helt saknas i politiken. Men så sitter det inte heller särskilt många läkare i riksdagen.

*Håkan Tribell
Chef för Timbro Idé*

Posttidning B

Avsändare

Liberala Ungdomsförbundet
Box 2253
103 16 Stockholm

PORTO
BETALT

Gömd men inte glömd

Vi samlar inte in pengar till gömda flyktingar för att det är synd om dem. Vi gör det därför att det är en självklarhet för en fri värld att alla har samma rättigheter och de mänskliga rättigheterna skall respekteras.

Liberala Flyktingfonden bildades av Liberala ungdomsförbundet för att vi inte kan leva med att människor avvisas till tortyr, förföljelse och död. Vi samlar in och fördelar

pengar till dem som gömmer sig eftersom de inte kan återvända hem. De behöver mat och tak över huvudet, de behöver mediciner och en bra advokat.

Miljontals människor flyr över världen, några av dem flyr hit. Varje timme Liberala Flyktingfondens pengar kan skänka en familj, är en timme extra i deras liv. Hjälp oss att rädda liv och försvara medmänskligheten.

Skänk pengar via SMS

Bidra med en engångssumma genom att skicka en av följande koder till nummer 72 120.

LUF FOND (10 kr*)

LUF FOND 15 (15 kr*)

LUF FOND 30 (30 kr*)

Skänk pengar via Plusgiro

Du kan enkelt sätta in pengar på vårt Plusgirokonto. Sätt in önskat belopp på kontonummer 35 33 88-2.

FLYKTINGFONDEN

Hjälper gömda och utsatta

*Eventuell SMS-taxa tillkommer.

www.flyktingfonden.se | PG 353388-2